

Keskkonnaametile

Teie: 26.09.2025 nr 6-5/25/11457-32

Meie: 20.10.2025 nr 1-1/25/6789

### **Eesti Keskkonnaühenduste Koja seisukohad Natura metsaelupaikade kava ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamiseprogrammi kohta**

Täname võimaluse eest kava ja selle KSH programmi avalikustamise raames kaasa rääkida. Tuleb küll tõdeda, et oleme lootnud saada võimaluse kaasa mõelda juba varem ja sellist soovi ka väljendanud. Avalikustamisel olevate materjalide põhjal on meiepoolne tagasiside lühidalt alljärgnev. Toonitame, et kuivõrd põhimõttelisi küsitavusi on meie jaoks mitmeid ja need on kaalukad, oleme keskendunud kõige peamisele, jõudmata kõikide detailideni.

Kokkuvõttes leiame, et Natura ala loodusväärtuste hävimise probleemi lahendamise asemel püütakse kava ja selle KSH protsessiga hävitamist hoopis õigustada ja hoogustada. Koondkava abil soovitakse otsustada ära raiete legitiimsus kõikides Natura 2000 metsaelupaikades. Paraku ei ole õiguslikus mõttes sellise kava ja mõjuhindamise põhjal võimalik Natura mõjusid välistada ega Natura elupaikade raietega seotud keskkonnamõju hindamise edasist vajadust välistada.

**Natura mõjude hindamisega kaasnevat liigse halduskoormuse probleemi on lihtne lahendada, kui Natura aladel keelatakse selgelt peamised negatiivset mõju põhjustavad tegevused, nt uuendusraied, kuivendustööd, raadamine, ehitamine, kõlviku muutmine jne, tehes kohalikke elanikke toetavaid erandeid ja hinnates vajadusel vaid nende erandite mõjusid.**

Tegevuskava eelnõu ja KSH programmi kohta märgime täpsemalt järgmist.

## **1. Tegevuskava olemuse õiguslikud probleemid**

- a) Kava esitletakse üheaegselt kui 1) kaitsekorralduskava, 2) metsa majandamist suunavat kava, 3) KeA sisemist töödokumenti, millel ei ole haldusvälist mõju, ning 4) dokumenti, mis võimaldab tulevikus välistada metsaraiete mõju Natura aladele ja sellest tulenevalt jätta algatamata raiete Natura hindamine. Need on täiesti erineva eesmärgi ja õigusliku tähendusega dokumendid ning kava ei saa kindlasti endast kujutada üheaegselt kõiki nelja.

**Kaitsekorralduskavaks metsaelupaikade tegevuskava ei kvalifitseeru.** Looduskaitseseadus (LKS) näeb kaitsekorralduskava peamise funktsioonina ala kaitse korraldamiseks vajalike tegevuste määratlemist (LKS § 17 lõiked 1 ja 6). Kaitsekorralduskavas ei saa LKS ega kavade koostamise korra kohaselt määratleda majandustegevuse piiranguid, mis ei tulene LKS-st või kaitse-eeskirjast. Kava lk 21 on kirjas, et aktiivseid meetmeid kavaga ei planeerita, sest „*need on kirjeldatud tegevuskavades või alapõhistes kavades*“.

Kava lk 3 märgitakse, et üks selle eesmärkidest on anda *alapõhiseid* soovitusi administratiivsete meetmete rakendamiseks, kuid kavast endast selliseid alapõhiseid soovitusi ei nähtu, v.a kava lisaks oleva kahe ala teemakaardid. Täiesti arusaamatuks jääb teemakaartide seos kaitsealade kehtivate kaitse-eeskirjade ja kaitsekorralduskavadega – kas teemakaartidega või teemakaartide alusel soovitakse neid muuta või täiendada? See eeldab eraldi menetlust.

Arvestades, et kavas käsitletakse keskse mõjutegurina üksnes raieid (tabel lk 21) ning seetõttu on väidetavad administratiivsed meetmed toodud välja üksnes raie kohta, ei saa kava oma praegusel kujul kuidagi täita loodusdirektiivi (LD) art 6 lõikes 1 sätestatud tingimust, et välja tuleb töötada kaitsemeetmed, mis vastavad LD I lisa elupaigatüüpide ja II lisa liikide ökoloogilistele vajadustele. Ilmselt ei seisne metsaelupaikade ega -liikide ökoloogilised vajadused üksnes selles, et elupaiku ei raiutaks, oluliseks mõjuteguriks on ka näiteks kuivendus. Selleks, et metsaelupaikade seisund paraneks, peavad meetmed lähtumagi sellest eesmärgist ning hõlmama kõiki ökoloogiliste vajaduste aspekte.

**KSH algatamise selgitusest nähtub hoopis, nagu oleks tegemist metsa majandamise kavaga.** Kava lk 18 märgitakse, et KSH algatati *selle vajadust põhjendamata, kuna metsade majandamisega Natura 2000 võrgustiku alal võib kaasneda ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärkidele*. Sellest tekstist võib välja lugeda, nagu oleks metsaelupaikade tegevuskava puhul tegemist metsa majandamise kavaga. KeHJS § 32 kohaselt on KSH „*strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasneva olulise keskkonnamõju tuvastamiseks, alternatiivsete võimaluste väljaselgitamiseks ning ebasoodsat mõju leevendavate meetmete leidmiseks korraldatav hindamine*“. On kaks võimalust: 1) kas kavaga plaanitakse raieid ehk metsa majandamist kui olulise keskkonnamõjuga tegevust (sel juhul on KSH algatamine põhjendatud) või 2) kavaga plaanitakse kaitsekorralduslikke meetmeid (sel juhul ei seata raamistikku olulise keskkonnamõjuga tegevuseks ning KeHJS ei kohaldu). Seni on KliM olnud seisukohal, et kaitse-eeskirjadele ega kaitsekorralduskavadele KSH-d, sh Natura hindamist, ei tehta. Palume selgitada, millise tegevusega, mida metsaelupaikade kavas plaanitakse, kaasneb oluline keskkonnamõju ja milles see mõju seisneb.

KSH programmist ei nähtu, et hinnataks kava elluviimisega kaasnevat keskkonnamõju. Programmis on KSH eesmärgina välja toodud „*hinnata kavas käsitletud õiguslike aluste ja administratiivsete meetmete piisavust, et saavutada alapõhised kaitse-eesmärgid*“. See ei saa KeHJS kohaselt aga olla KSH eesmärk. **Seetõttu on KSH algatamine kavale kui „strateegilisele planeerimisdokumendile“ üksnes näilik ja ilmselt kantud**

**soovist hiljem KSH-le tuginedes raielubade menetluses KMH algatamisest loobuda.**

Kuna tegelikult ei kavandata kavaga metsa majandamist ning KSH raames ei hinnata raiete keskkonnamõju konkreetsetele aladele (sh raiete koosmõju võimalike muude tegevustega nagu nt metsakuivendus), on KeHJS § 11 lg 6 kohaldamine KMH algatamata jätmise õiguspärase alusena välistatud.

**Ilmselt ei ole tegemist üksnes KeA sisemist töökorraldust reguleeriva dokumendiga** (nagu väidetakse kava lk 5), kuna tegevuskavale on tahetud anda haldusväline mõju – sellele soovitakse tulevikus tugineda Natura hindamise algatamata jätmise argumendina, väites, et dokumendist lähtuvalt on metsaraiete mõju Natura alale välistatud. Samuti on kavale algatatud KSH, mis viitab sellele, et kavaga on soovitud seada siduv raamistik tulevase nõusoleku saamiseks metsa majandamise valdkonnas ([KSH direktiivi](#) art 3 lg 2 p a).

**Õiguslikult ei saa sellise tegevuskavaga siiski raiete Natura alale avalduvat mõju välistada** ning tuginemine kavale kui mõju välistavale dokumendile oleks õigusvastane. Kava lk 4 märgitakse, et kava „*loob raamistiku kaitsepõhimõtete rakendamiseks, mille alusel saab välistada metsa raiest tingitud negatiivseid mõjusid Natura 2000 võrgustiku ala võrgustiku ala kaitse-eesmärkidele*“. Kava ilmselt sellist siduvat raamistikku siiski ei loo, kuna kaitsepõhimõtete või administratiivsete meetmetena kirjeldatakse lahendusi, mida kehtiv õigus ei toeta, ning mitmes kohas tuuakse välja vajadus seadust muuta. **Seega on tegemist pigem seadusemuudatuste ettepanekute ja nende mõjuhindamise dokumendiga.** Samas jääb kava teksti põhjal selgusetuks, kas koostajate arvates saaks kava Natura aladele avalduva mõju välistamise argumendina kasutada pärast vajalikke seadusemuudatusi või juba enne seda.

Kindlasti ei saa kava ega selle KSH praegusel kujul asendada metsaraiete Natura hindamist, kuna hinnata ei plaanita raiete mõju kõigile metsaelupaigatüüpe sisaldavatele Natura aladele, arvestades sh aladel juba toimivaid mõjureid ja raiete võimalikku koosmõju nendega. Kui kava ja sellele tehtavat KSH-d plaanitakse mingilgi moel kasutada Natura mõju hindamise alternatiivina, peab see olema vastavuses Natura mõju hindamise õigusliku raamistikuga ja järgima Natura mõju hindamise juhendmaterjale. Nii kava kui KSH programm vajavad vastavat täiendamist, teeme ettepaneku seda teha.

- b) [KeA 03.10 pressiteates](#) on kirjas, et „*kava kirjeldab suuresti pärast rikkumismenetlust muudetud metsateatiste menetlemise praktikat, mida Keskkonnaamet juba täna rakendab.*“ **EKOle teadaolevalt on see praktika aga õigusvastane ja selle edasine juurutamine kavaga oleks lubamatu.** Alates märtsist 2024 on KeA KeHJS alusel küll koostanud Natura eelhindanguid, ent kõigil juhtudel on jäetud KMH algatamata. KeA 07.08.25 selgituse (vastus Keskkonnaõiguse Keskuse selgitustaoitlusele) kohaselt on:
- 2024. aastal esitatud Keskkonnaametile 130 784 metsateatist ning 2025. aastal (25.07.2025 seisuga) on 51 956 metsateatist.
  - Natura eelhindanguid on koostatud: 01.03.2024 – 31.12.2024- 728 tk ning 01.01.2025- 25.07.2025- 473tk.
  - **Mitte ühelgi juhul neist ei ole algatatud KMH menetlust.**

Seejuures nähtub eelhindamistest, et KMH on jäetud algatamata argumendiga, et mõju Natura alale on välistatud, kuna rakendatakse leevendavaid meetmeid. **Leevendavate meetmetega arvestamine mõjuhindamise algatamise otsustamisel ei ole Euroopa Kohtu praktika kohaselt aga kooskõlas EL loodusdirektiivi nõuetega.**

**Seetõttu oleme veendunud, et tegevuskava Euroopa Komisjoni rikkumismenetlust tinginud puudustele lahendust ei too.**

Eeltoodust lähtuvalt teeme ettepaneku, et kavale, sh selles esitatud otsustuspuule viidaks läbi õiguslik analüüs, hindamaks selle kooskõla EL loodusdirektiivi, looduskaitseseaduse ning keskkonnamõju hindamise nõuetega.

## 2. Kava ja KSH programmi seoseid puudutavad küsitavused

- a) Täiesti segaseks jääb kava ja selle KSH omavaheline suhestumine. Kava on hetkel esitatud justkui valmis dokument, millele hakatakse läbi viima mõjuhindamist, mille lähtealused on määratletud KSH programmis. Samas on kavas väidetud, et põhjendused selles seatavate tingimuste osas hakkavad pärinema KSH-st (st KSH aruandest, mida veel ei ole). See tähendab, et kava sisu võib veel olulisel määral muutuda, kui KSH koostamise käigus tekib selleks põhjendatud vajadus - seda võimalust kavast aga välja ei loe. Teeme ettepaneku selgesti määratleda kava edasine menetlus ja täiendamine.
- b) Kava üheks lähtealuseks on piiranguvööndi metsade 'range kaitse' vastavalt Keskkonnaameti 7.02.22 ettepanekule. Samas on KSH programmis lk 26 kirjas, et piiranguvööndite ja hoiualade metsi käsitletakse majandusmetsadena. See on oluline vastuolu, mis ei võimalda üheselt aru saada ega hinnata raiete mõju piiranguvööndis olevate metsade loodusväärtustele. Juhime tähelepanu, et piiranguvööndi metsad ei ole ka seadusandlikult range kaitse objektiks, mistõttu nende sellisena käsitlemine kavas on eksitav. Vt ka täpsemat käsitlust allpool, punktis 3c. Teeme ettepaneku kavas selgesti määratleda, millised on piiranguvööndi metsade käsitlemisel lähtealused, arvestades kehtiva seadusandluse võimalusi, ning lähtuda samadest alustest ka KSHs.
- c) Alternatiivide käsitlused kavas ja KSH programmis on erinevad. Kava tekstis on alternatiivid selgesti piiritlemata ning segaselt esitatud, KSH programm on selles osas konkreetsem, määratledes 0-alternatiivina olemasoleva reeglistiku ning piiritledes sellele lisaks veel kaks alternatiivset lähenemist, mida KSH käigus on plaanis omavahel võrrelda. Teeme ettepaneku täiendada kava teksti selliselt, et selles kajastuksid alternatiivid sarnaselt KSH programmile.
- d) Sõltumata kummaski dokumendis sõnastatud eesmärkidest, on kava ilmselgelt koostatud tegeliku eesmärgiga vähendada Natura alal vajalikke piiranguid. Kavas pakutud alternatiivid ja meetmed ei lähtu mitte kaitsekorralduslikust vajadusest - nagu võiks eeldada kava nimetusest - vaid vajadusest võimaldada metsaelupaikades raieid. Lisaks on meetmed teaduslikult põhjendamata. Eelnevast tulenevalt on vildakas ka KSH programmi lähenemine. Lahenduseks saab olla kava ümber mõtestamine ning kaitsekorralduslikest vajadustest lähtumine - sellisel juhul puudub KSH koostamise

vajadus. Praegu on tegemist Natura 2000 aladel raiete lubamise kavaga, mis ei ole kuidagi kooskõlas Natura 2000 aladel elupaikade hea seisundi saavutamise eesmärgiga. **Kavaga sellisel kujul jätkamine on lubamatu. Kui seda siiski tehakse, on eelduseks selle tegelikule eesmärgile vastav ümber nimetamine ning KSH programmi ümber tegemist selliselt, et see võimaldaks hinnata võimalike raiete mõjusid Natura väärtustele metsaelupaikades vastavalt loodusdirektiivist ja Euroopa Kohtu praktikast tulenevatele Natura hindamise nõuetele, sh arvestades metsaelupaikade (Natura alade) asukohtadega, neile juba avaldunud mõjudega jne.** Teeme ettepaneku kas 1) eelistatult kava ümber mõtestamiseks, lähtuvalt kaitsekorralduslikest vajadustest, ning KSH koostamisest loobumiseks või 2) kava ümber nimetamiseks ja KSH programmi täiendamiseks, vastavalt eelpool öeldule.

### 3. Kava sisulise lähenemisega seotud küsitavused

- a) Jääb selgusetuks, kas kava on elupaigapõhine või alapõhine. Kava sissejuhatuses on ühelt poolt nimetatud ära elupaigatüübid, mida kava käsitleb, teiselt poolt aga öeldud, et kava sisaldab teemakaarte iga Natura 2000 ala kohta, milles antakse ülevaade seotud raiepiirangutest ja kaitse-eesmärkidest. Teeme ettepaneku valida selge lähenemine, seda põhjendada ning jääda selle juurde.
- b) Kava koostamise eesmärgiks on tagada, et metsade majandamine ei seaks ohtu Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärgiks olevate metsaelupaigatüüpide ja -liikide seisundit ja säilimist, kava nimetus on aga veelgi laiem. Ometi keskendutakse kavas vaid raietega seotule, sh kumulatiivsete mõjude käsitleluses. Sellise kitsendamise korral jääb mõju käsitlelus puudulikuks. Natura metsaelupaikade ja -liikide seisundit mõjutavad erinevad inimtegevusega seotud tegurid, sh on metsade majandamisega lahutamatult seotud nende kuivendamine, mida tehaksegi metsa majandamise eesmärgil. Neid tegureid aga kava ei käsitle. **Leiame, et oma nimetusele ja eesmärgile vastamiseks tuleb kavas käsitlelust laiendada ning hõlmata sellesse erinevad potentsiaalselt olulist mõju avaldavad tegevused. Alternatiiviks on kava nimetuse ja eesmärgi korrigeerimine selliselt, et see peegeldaks adekvaatselt sisu, koos põhjendusega, miks on valitud kitsas käsitlelus ning kuidas on lahendatud ülejäänud mõjude käsitlemine.** Teeme ettepaneku kava vastavalt korrigeerida. Juhime siinjuures tähelepanu asjaolule, et KMH eelhindamised viiakse läbi vaid osade kuivendustegevuste ning teatud mahtude puhul. Samuti on kuivendamisega kaasnevat keskkonnamõju KMH raames siiani hinnatud meile teadaolevalt vaid kahel korral, samas kui kuivendustööd riigimetsas on igal aastal märkimisväärselt mahuga ning nendega kaasnevaid negatiivseid mõjusid ei ole siiani edukalt välistatud. Olgu siin näitena toodud Prählamäe kuivendus, mille tulemusena said kahjustada mitmete kaitsealuste liikide, sh Natura 2000 liigi elupaigad.
- c) Piiranguvööndite raied

Kava eelnõu lk 16 märgitakse: *LKS keelab kaitsealade piiranguvööndis uuendusraied, puhtpuistute kujundamise ja energiapuistute rajamise. Kaitse-eeskirjaga võib teha LKSi sätetele leevendusi seades tingimused raielangi suurusele ja kujule, raie tegemise ajale*

ning metsa koosseisule ja metsa vanusele vastavalt metsaseaduses sätestatud piirangutele.

Kava tekst jätab mulje, nagu oleks uuendusraiate lubamine piiranguvööndis erand. Tegelikult on uuendusraiate lubamine piiranguvööndis kaitse-eeskirjades reegel. Teeme ettepaneku tuua kavas välja olukord vastavalt kehtivale õigusele ning rõhutada, et peame sellist olukorda lubamatuks. Kaitsealadel tuleb loobuda uuendusraiate lubamisest.

Meetmena käsitletakse siin KeA 2022. a ettepanekut piiranguvööndis uuendusraiate keelamiseks, mis ei ole aga õigusnormides väljendust leidnud. Kuna ettepanekul puudub õiguslik tähendus, ei saa seda kuidagi käsitleda toimiva administratiivse meetmena. **Kavas ei ole selgitatud, mil viisil uuendusraiate keelamine piiranguvööndis ellu rakenduks.** Teeme ettepaneku see selgelt sõnastada, vajadusel seadusemuudatuse ettepanekuna.

Lk 17 märgitakse: *Keskkonnaamet koostab alates 2024. aasta märtsist Natura aladele esitatud metsakaitseekspektiisidele ja metsateatistel KMH eelhinnanguid. Eelhinnangu eesmärk on hinnata kavandatava tegevuse mõju Natura 2000 ala kaitse-eesmärkidele. Kõik Natura 2000 aladele laekuvad metsateatised on nõu laua menetlused ehk iga teatis tuleb juhtumispõhiselt läbi vaadata ning hinnata sellele eelhindamise vajadust. Kui tegevusega võib kaasneda negatiivne mõju ala kaitse-eesmärkidele, tuleb taotluse esitajal läbi viia täiemahuline KMH. Eelhindamise vajadus oleneb mitmest asjaolust, see võib olla kaugus Natura alast või kaitstavast väärtusest, raieliigist jne.*

**Ka see tekst jätab vääralt mulje, nagu kujutaks KeA praktika endast loodusdirektiivi nõuetele vastavat Natura hindamist.** Oleme selgitanud (vt eespool), et KeA eelhinnangute põhjal ei ole meile teadaolevalt ühtki KMH-d algatatud ning et KeA praktika arvestada eelhinnangutes leevendavate meetmetega, on vastuolus loodusdirektiiviga, täpsemalt Euroopa Kohtu praktikaga LD tõlgendamisel.

Kui tahes põhjalik ja keerukas otsustuspuu ei taga LD kohast Natura hindamist, kui sellesse on sisse ehitatud õigusvastased elemendid. Teeme ettepaneku kavas läbivalt lähenemise korrigeerimiseks selliselt, et see vastaks loodusdirektiivi nõuetele ning kohtupraktikale.

#### 4. KSH programmiga seotud küsitavused

- a) KSH programmis on öeldud, et *Kava koostamisega ei ole võimalik ära lahendada rikkumismenetluse kõiki aspekte. Seetõttu ei eeldata KSH-s täiendavate uuringute läbiviimist.* Põhjuslik seos nende kahe lause vahel jääb paraku selgusetuks. Et kui tervet ei suuda, teeme pool ja kui juba pool, siis ükskõik, milliste andmete pealt? Teeme ettepaneku KSH programmis selgesti põhjendada, miks on loobutud täiendavatest uuringutest - arvestades, et piiranguvööndites on elupaigad osaliselt inventeerimata, samas seab kava eesmärgiks sealsetele Natura väärtustele avalduvate mõjude leevendamise - ning tuua välja, milliseid andmeid KSH kasutab ning millal need on kogutud.

- b) KSH programm, lk 23: “*ei registreerita majanduslikel eesmärkidel raieid metsaelupaigatüüpides*” - mille alusel on kavas eristada majanduslikel eesmärkidel teostatavad raied? Kõik raied, mis pole tehtud kaitse-eesmärgist lähtuvalt, ju ongi tehtud majanduslikel eesmärkidel. Erandiks saavad siin olla vaid kohalike elanike argivajadusi toetavad väikesemahulised lahendused, mille mõju on eraldi hinnatud. Teeme ettepaneku majanduslikel eesmärkidel tehtava raie mõiste selgelt defineerida.
- c) KSH programmi ptk 2.3 käsitleb sotsiaalmajanduslikke mõjusid väga kitsalt, rõhutades vaid varalist kahju, kui maaomanik ei saa metsa raiuda ning puidutulu teenida. Puidutulu on vaid üks võimalikest rahalistest tuludest, mida metsast saada. Teeme ettepaneku laiendada käsitlust selles peatükis ning hõlmata ka võimalik varaline kasu, mida pakub metsa raiumata jätmine, nt korilusega, rekreatsiooniliste tegevustega, turismindusega seotud võimalused, samuti rahaline kasu inimese füüsilisele ja vaimsele tervisele nii maaomaniku kui ühiskondlikus vaates. Juhime tähelepanu, et lageraiepõhise metsamajandamise keskkonnakahju on rahvusvahelistele allikatele tuginedes vähemalt 8000-13 000 eur/ha (sh elupaikade häving, ETS turuhind ~80 €/t CO<sub>2</sub>, vee kvaliteedi halvenemine).
- d) KSH programmist ei selgu laiema avalikkuse kaasamine ega võimalused kava ja/või KSH aruande osas ettepanekuid teha. Teeme ettepaneku programmi vastavalt täiendada.

## 5. Sisulised looduskaitselikud küsitavused

- a) 50/70 põhimõte: *tagab kaitsealal tervikuna keskmise metsavanuse lävendi 70 aastat, mis peab olema kaitsealal vähemalt 50 % ulatuses.* Kaitsealade ja kaitseväärtuste mõttes on see põhjendamatult, sest selline käsitlus seadustaks piiranguvööndites massilise metsaelupaikade killustamise lageraieetega. Näiteks saaks lühikese aja jooksul üle 70 aastase metsaga piiranguvööndis lageraiuda pool elupaigast, millel on selged mõjud sealsetele metsaliikidele: elupaigalaikude vähenemine, servaeftid, suurenenud vastuvõtlikkus tormidele ja mikrokliima järsud muutused on vaid mõned nendest mõjudest. Looduskaitselikult on selline lihtsustatud käsitlus lubamatult, sest tähendab sisuliselt looduskaitsealade lageraiumise põlistamist. Samuti on põhjendamatult kanakulli ja metsise elupaikades rakendatav 60/50 printsiip, mis tähendab veelgi lõdvemaid majandamistingimusi langeva arvukusega liikide elupaikades. Viimaste aastate uuringud on üheselt näidanud, et mõlemale liigile mõjub elupaikade raie negatiivselt. Ka kava lk 26 on välja toodud niisuguste raiete negatiivne mõju - jääb arusaamatuks, kuidas 50/70 põhimõte aitab loodusväärtuste hoidmisele kaasa. Teeme ettepaneku 50/70 põhimõttest kui selgelt olulise negatiivse mõjuga variandist kavas loobuda.
- b) Kavas sisalduv 10/10 põhimõte: *lubaks 10 aasta jooksul ühe korra välja raiuda 10% puudest eraldise kohta.* Ehkki kava väidab, et sellisel tegevusel on väiksem mõju kui 5 tm aastasel raiel hektari kohta, võib viljakates elupaigatüüpides (nt 9020, 9050) ühe raievõttega 10% eraldise tagavara väljaraiumine kahjustada oluliselt elupaigatunnuseid ja VEP liikide kasvukohti. Nii võivad kaotada rohunditerikkad kuusikud ja laialehised loodusmetsad oma elupaigakriteeriumid ja loodusväärtused, mis ei pruugi 10 aastaga taastuda. Selline olukord on vastuolus loodusdirektiivi loogikaga. Samas võimaldab ka 5

tm/a/ha elupaiga tunnuste kiiret hävimist, kui teha valesid valikuid. Teeme ettepaneku kaaluda KSH aruandes alternatiividena 5 tm/a/ha, 3 tm/a/ha ja 2 tm/a/ha raiete lubamist, hinnata iga variandi võimalikku mõju ning selgitada selle raames välja, kas mingi neist alternatiividest saab olla rakendatav ilma elupaika oluliselt kahjustamata.

- c) Juhime tähelepanu, et nii 50/70 kui ka 10/10 põhimõtte on sõnastatud ebaselgelt - pole üheselt mõistetav, kas need sisaldavad ka sihtkaitsevööndeid ja reservaatide. Seadusandlikult ega ka kava kohaselt pole sihtkaitsevööndites ega reservaatides raiet lubatud. Teeme ettepaneku see kava tekstis läbivalt selgelt välja tuua.
- d) Kava lk 26 määratletakse raiete mõjualana 30 m ulatusega puhver ning kava kohaselt ei ole raie selle puhvri sees tingimata välistatud. KSH programmi lk 26 lubab, et KSH raames hinnatakse, kas 30 m puhvri ulatus on piisav. **Oleme seisukohal, et Natura 2000 elupaikades ja nende vahetus läheduses toimuvate raiete puhul tuleb lähtuda ettevaatusprintsipist, sest igasugune raietegevus on elupaigale oluline mõjutegur.** Kuna 30 m puhveralad just selle põhimõtte tarbeks on loodud, et olulist mõju puhverdada, teeme ettepaneku välistada 30 m puhveralades raiet igal juhul. See tähendaks ka väiksemat halduskoormust, kuna puudub vajadus hakata puhvris toimuvate raiete mõjusid hindama.

Lugupidamisega

*/allkirjastatud digitaalselt/*

Maia-Liisa Anton

Eesti Keskkonnaühenduste Koja koordinaator

*Eesti Keskkonnaühenduste Koda ühendab kümmet eelkõige üleriigilise huvikaitsega tegelevat ekspertorganisatsiooni: Eestimaa Looduse Fond, Eesti Ornitoloogiaühing, Eesti Roheline Liikumine, Balti Keskkonnafoorum, Pärandkoosluste Kaitse Ühing, Tartu Üliõpilaste Looduskaitsering, Keskkonnaõiguse Keskus, Päästame Eesti Metsad, Läänerannik, Nõmme Tee Selts. MTÜ Roheline Pärnumaa on keskkonnakaitseorganisatsioon.*